Ankenævnet *for* Forsikring

Den 20. marts 2019 blev i sag nr. 92119:

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxxxxx

mod

If Skadeforsikring
Stamholmen 159
2650 Hvidovre

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har vindmølleforsikring. Han har i klageskemaet af 24/3 2018 til nævnet bl.a. anført:

> **"Kort redegørelse for sagen …**
> I) Sagen. Vindmøllens gearkasse mister pludselig 3 tænder, på trods af kontinuerligt eftersyn og service af vindmølle samt gearkasse – alt arbejde er udført af producenten, Vestas. Dvs. vindmøllen er vedligeholdt efter bedste evne og af markedets mest professionelle udbyder. Ved eftersyn er der ikke fundet tegn på snarligt brud på gearet, og gearkassen har umiddelbart før den pludselig opståede skade været kontrolleret ved eftersyn, her blev det konstateret at gearet opererede indenfor standard tolerancerne.
>
> II) Afgørelsen. Skaden afvises med følgende begrundelse. 'Af rapporten fremgår det, at man ved besigtigelsen kunne konstatere, at der var tale om skade på gearet der alene er at henføre som slid og udmattelse over tid. Vi skal derfor oplyse, at skade som følge af slid og gradvis forringelse ikke er omfattet, jf. forsikringsbetingelsernes pkt. 5.2, hvorfor vi ikke kan tilbyde at yde erstatning for den skete skade.'
>
> III) Divergerende synspunkter. Der stilles spørgsmål ved flere punkter i afgørelsen, bl.a. fordi det virker som en for simpel afgørelse, men også fordi andre selskaber dækker i lignede tilfælde:
>
> 1) Hvordan kan skaden afvises af pga. slid og forringelse uden at skille gearkassen ad?
>
> 2) Hvorledes kan du ud fra fotografier bestemmes at skaden er opstået pga. slid? Forsikringsselskabet konsulent var ikke tilstede ved gennemgang af gearkasseskaden og adskillelsen af gearkassen, afgørelsen blev udelukkende truffet på 'skrivebordet' ud fra foto gennemgang.

3) Hvorledes kan slid og gradvis forringelse føre til absolut 'nul-dækning' på et aktiv, som både har produktionsværdi og en salgsværdi i omegnen af 50% af oprindelig nyværdi?

4) Hvornår opstår slid og gradvis forringelse?

5) Gradvis forringelse sker fra dag 1 – kan dækning i så fald afvises fra første driftsdag?

6) Pga. gradvis forringelse og slid kan forsikringstager forvente færre og færre dækningsberettigede hændelser, fordi slid og forringelse formentlig stiger i takt med tidens gang. Burde præmien på forsikringen i et sådant tilfælde ikke falde med tiden og policen opdateres efter det forsikrede aktivs alder?

7) Uddrag fra forsikringspolice: *'5.2.1 Allrisk dækker ikke: slid, rust, tæring, pitting, afskalning, metaltræthed, revnedannelse og anden gradvis forringelse og/eller teknisk forringelse samt nedbrydning. Undtagelsen gælder kun den slidte eller på anden måde fejlbehæftede del, som ovenfor nævnt, der direkte rammes af skade, og ikke andre dele af vindmøllen, der beskadiges ved denne begivenhed, med mindre disse også ville være undtaget, som overfor nævnt.'*

Den fejlbehæftede del er her udelukkende det berørte tandhjul (Se billeder). Dvs. resten af gearkassen, som består af mange andre komponenter, bør være fritaget for undtagelsen, eftersom en stor del af gearkassen består af stillestående komponenter (kassen), aksler, m.m. som ikke er udsat for nævneværdig slitage. Alle disse andre komponenter er ramte af skaden på tandhjulene, derfor bør der ud fra policeteksten kunne opnås dækning af komponenter, der beskadiges ved begivenheden (her den pludseligt opståede skade på tandhjulene).

8) Afgørelsen fra If's kundepanel lægger vægt på at følgeskader, som følge af afknækkede tænder havde været dækket. I den skade måtte 'sunde' komponenter skiftes som følge af skaden på et enkelt gearhjul. Det samlede gearkasse-skifte må bortset fra det ene beskadigede gearhjul betragtes som en følgeskade af det ene beskadigede gearhjul.

Hvad vil du konkret opnå hos selskabet?
Jeg forventer, at vi kan finde en løsning, så jeg rent faktisk føler, at If tager skaden alvorlig og dækker mig som forsikringstager i et omfang, som er retfærdigt. Slid, som mulighed for at afvise skaden virker for mig simpelt, der blev ikke foretaget teknisk analyse af bruddet kun en fotogennemgang. Vindmøllen har væsentlig værdi – hermed også alle delkomponenter i vindmøllen, vindmøllen er serviceret fuldt ud og der ikke har været tegn på kommende brud. Gearkasse komponenterne er desuden ikke omfattet som sliddel, sliddele er forståeligt ikke dækket. Den samlede gearkassen er ikke en sliddel. Jeg håber, I kan se de åbenlyse problemstillinger i mine spørgsmål og kan besvare dem, så vi kan få løst dette dilemma hurtigst muligt og tilendebragt spørgsmålet om dækning."

I mail af 19/4 2018 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Skaden konstateres den 11. april 2016 og anmeldes til os telefonisk af forsikringstager … den 12. april 2016. Skaden sendes til vores konsulent for besigtigelse den 12. april 2016.

Gearkassen er afmonteres og fragtes til Vestas, og vores konsulent besigtiger den 12. maj 2016. Besigtigelsen foretages via inspektionslemme i gearkassen. Det kan her konstateres, at tænder på

gearhjul i møllens gearkasse er knækket og årsagen til skaden alene er en følge af almindelig slid og udmattelse sket over tid.

Ved besigtigelsen er det samtidigt konstateret, at der ikke er andre skader, som følge af bruddet på gearhjulet. Evt. følgeskader på vindmøllens øvrige dele er dækket af forsikringen, da der her er tale om pludselig skade, i modsætning til slidskaden.

Skaden afvises overfor vores forsikringstager den 24. maj 2016 med ovennævnte forklaring og årsag. Den 10. juni 2016 taler jeg med forsikringstager … om afvisningen og sender ham vores klagevejledning som aftalt. IF's Kundeombud modtager klage fra forsikringstager … og gennemgår skaden. De fastholder vores afvisning af skaden.

Det er oplyst af vores konsulent, at den skete skade godt kan besigtiges og afklares via gearkassens inspektionslemme. Vestas har endvidere udført en endoskopi af det indvendige i gearkassen, ligesom gearkassen efterfølgende er sendt til firmaet … der har adskilt gearkassen og udarbejdet rapport. Det er ved alle undersøgelser og besigtigelser klarlagt at der er tale om slidskader og skader sket over tid. Skaden sker bla. som følge af slid i lejepasninger. Det bevirker, at tandindgrebet reduceres fra 100% (da møllen er ny) til mellem ca. 25% - 30% over de 20 år møllen er gammel. Det betyder, at der opstår et 'skævt træk' på tandhjul, hvilket så igen bevirker at tænder til sidst knækker af, og skaden herefter konstateres. Alt dette er forsikringstager informeret om.

I henhold til forsikringsvilkårenes pkt. 5.2.1 dækker forsikringen bla. ikke skader som følge af slid og anden gradvis forringelse, på hvilket grundlag skaden er afvist.

Vi vedhæfter kopi af forsikringsvilkår, taksatorrapport, afvisning, adskillelsesrapport samt billede af skaden på gearhjulet."

Klageren har i mail af 20/5 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

"Vi har gennemgået materialet og finder det stadig besynderligt og stiller spørgsmålstegn ved, at skaden kan afvises fra en inspektionsluge.

Desuden bemærker vi igen forklaringen omkring skader og følgeskader, hvor det beskrives at følgeskader er dækningsberettiget.

Herunder 2 uddrag fra dokumentet [selskabets svarbrev]:

1) *'Ved besigtigelsen er det samtidigt konstateret, at der ikke er andre skader, som følge af bruddet på gearhjulet. Evt. følgeskader på vindmøllens øvrige dele er dækket af forsikringen, da der her er tale om pludselig skade, i modsætning til slidskaden.'*

2) *'Skaden sker bla. som følge af slid i lejepasninger. Det bevirker, at tandindgrebet reduceres fra 100% (da møllen er ny) til mellem ca. 25% - 30% over de 20 år møllen er gammel. Det betyder, at der opstår et 'skævt træk' på tandhjul, hvilket så igen bevirker at tænder til sidst knækker af, og skaden herefter konstateres.'*

Det beskrives i ovenstående uddrag 2) at skaden på tandhjulet er sket som følge af slid i lejepasninger. Sliden i lejepasningerne er muligvis sket over tid, men skaden på tandhjul, mener vi, er

pludselig opstået som følge af lejepasningerne. Ud fra udsagnet i uddrag 1) beskrives det hvorledes en følge skade af en ikke dækningsberettiget skade (fx slid) kan være dækningsberettiget. Dvs. slidtagen på lejepasningerne kan føre til et pludselig opstået brud på tandhjulene. Altså en ikke dækningsberettiget skade (slid på lejepasninger) giver en følgeskade (brud på tandhjul)."

Hertil har selskabet i mail af 5/7 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

"Indledningsvis skal vi, for god ordens skyld, understrege at det er muligt at konstatere skadens omfang via inspektionsluger, jf. kommentar i svarskrivelsen fra kunden.

Med henvisning til pkt. 1 og 2 kan vi oplyse, at det er korrekt at følgeskader kan være omfattet af forsikringen. Dette kræver bla., at der er tale om en pludselig opstået følgeskade, hvilket der ikke er tale om i dette tilfælde.

Slid i lejepasninger sker over lang tid. Det bevirker, at tandindgrebet reduceres og der opstår et skævt træk. Dette sker over samme tid som lejepasningerne bliver slides. Som tidligere nævnt er tandindgrebet 100% når møllen er ny og reduceres gradvist, som følge af slid i lejepasninger, til mellem 25%-30%, og det kan tandhjulet ikke holde til, og tænderne knækker af. Dette sker som følge af det skæve træk, og er ligesom lejepasningerne, sket over mange år, og kan ikke betragtes som en pludselig skade eller som følgeskade i øvrigt.

Der er ingen dækningsberettigede følgeskader på vindmøllen. Alle de nævnte skader er sket over lang tid og kan alene henføres som slid og brug over tid.

Vi kan derfor ikke tilbyde at ændre vores stillingtagen til skaden, årsagen eller omfanget."

I mail af 12/9 2018 fra klageren til nævnet hedder det bl.a.:

"Klager stiller sig stadigt uforstående overfor princippet om at en simpel vurdering om slidtage medfører nuldækning på trods af gearkassen arbejder indenfor producentens tolerancer.

Gradvis slidtage opstår fra dag 1, dvs. dækning kan afvises fra møllens igangsættelse. Det fremføres at tandindgrebet er reduceret til 25-30%, hvad er grænsen for, at skaden skulle have været dækket fx tandindgreb på 99%, 95% eller noget helt tredje. Afgørelsen kan synes tilfældig især da policen ikke definerer målepunkter for slidtage.

Definition af pludseligt opstået synes også at være gældende, da tænderne på tandhjulene falder af fra det ene øjeblik til det andet."

Selskabet har i mail af 7/11 2018 til nævnet bl.a. anført:

"Skaden er besigtiget af vores konsulent sammen med Vestas, og der er ved denne besigtigelse ingen tvivl om skadens årsag alene kan henføres som slid og brug over tid. Der er ingen følgeskader der kan betragtes som værende pludselige og dækningsberettigede, ligesom dette er ikke noget ukendt fænomen på en gearkasse med nævnte alder. Der er derfor ikke tale om nogen simpelt vurdering eller 'tilfældig' afgørelse.

Det er korrekt at når tænderne endelig falder af tandhjulet, kan det virke som en pludselig skade, men når årsagen til at tænderne falder af er brug over mange år, er årsagen ikke at betragte som værende pludselig."

Klageren har i mail af 21/11 2018 til nævnet bl.a. bemærket:

"Jeg stiller mig tvivlene overfor forsikringsselskabets postulat om, at der ved besigtigelsen med konsulent og Vestas er, *'ingen tvivl om skadens årsag alene kan henføres som slid og brug over tid'.*

Da jeg ifølge samtale med …, Claim Handler hos Vestas, bliver oplyst, at der ikke konstateres slid på det tandhjul, hvor 2 tænder pludselig er knækket af, som han i øvrigt bemærker er en del inspektionsrapporten, se uddrag af inspektionsrapporten herunder:

B2. High speed intermediate gear

HS intermediate gear has two broken teeth and must be replaced.

FINDINGS			
High speed intermediate gear	**Yes**	**No**	**Remarks**
Gear surfaces	x		Two broken teeth.
Wear		x	
Corrosion damages		x	
Regrind allowance inadequate		x	
Other		x	
Moventas recommendation	**Replace**		

Uddraget viser tydeligvis og beskriver at to tænder er knækket af, men afviser samtidig Wear – slitage og Corrosion damages – korrosionsskader. Kort og godt er netop den del af gearet, som pludselig beskadiges ikke ramt af slid eller korrosion ifølge inspektionsrapporten.

'Det er korrekt at når tænderne endelige falder af tandhjulet, kan det virke som en pludselig skade, men når årsagen til at tænderne falder af er brug over mange år, er årsagen ikke at betragte som værende pludselig.' I forhold til ovenstående uddrag af det seneste svar fra if, så stiller jeg mig undrende, da afvisningen hidtil har beroet på slitage (som dog ifølge inspektionsrapporten ikke forefindes på den beskadige del), men at brug over mange år alene er nok til at afvise skaden på tandhjulet kan næppe være berettiget i forhold til forsikringspolicen. Slid er i hvert fald ikke årsag til det pludselige brud på de to tænder, da inspektionsrapporten ikke kan dokumentere hverken slitage eller korrosion på netop den del af gearet, derfor må postulatet om slid stå for fald.

I kraft af ovenstående fastholder jeg min position og finder ikke, at argumentet om at afvise skaden pga. slitage eller brug over mange år holder."

I mail af 12/12 2018 fra selskabet til nævnet hedder det bl.a.:

"Vi er ikke enige i det modtagne. Der er tale om en side taget ud af en samlet inspektionsrapport fra det firma der efterfølgende har adskilt og undersøgt gearet. Billederne viser tydeligt (for fagmænd) at tænderne knækker af som følge af slid.

Jeg vedhæfter rapporten samt div. billeder af gearet i adskilt stand. Det fremgår her, at der er tale om en totalskade af hele gearet. Billederne viser tydelige tegn på slid. Derudover er det oplyst, at et gear med nævnte alder og brug er udtjent, hvilket rapporten også konkluderer.

Vores afvisning af skaden fastholdes."

Nævnet har fået forelagt bilag fra sagen, herunder fotos. I taksatorrapport af 20/5 2016 hedder det bl.a.:

"**Skadedato:** 11.4.2016

Besigtigelse: Vestas d. 12.5.2016

Skadeårsag: Tænder på gearhjul i møllens gearkasse knækket som følge af udmattelse og slid over tid.

Skadeomfang: For at udbede skaden har Vestas monteret et ombytnings gear.

Konklusion: Ved besigtigelsen kunne det konstateres at skaderne på gearet alene bestod i almindelig slid og udmattelse over tid. Der er tale om slid og gradvis forringelse af gearet over tid som ifølge policen 5.2 ikke er dækningsberettiget. Jeg henstiller til at skaden afvises.

Skadens størrelse: Alle priser for reparationen kendes ikke på nuværende tidspunkt. Men da der alene er tale om slitage, som ikke er omfattet af policen er der anvendt ca. pris. **Skade i alt estimeret excl. moms. Kr. 400.000,00.**"

Af Inspection and Failure Report af 15/9 2016 fremgår bl.a.:

"**6. Conclusion**
Primary damage: Bearing bores worn due to spun bearings.
Secondary damages: Severe wear on HS pinion teeth and two broken teeth on HS intermediate gear.
…
A1 Housing
Housing has heavy wear on several bearing bores. Sleeving bores is needed.
…
A2. Extra housing
Extra housing has severe wear on HS pinion rotor side bearing bore. Repairing of bore is not possible.
…
B1. High speed pinion
Severe wear on generator side teeth due to misalignment of shaft.
…
B2. High speed intermediate gear
HS intermediate gear has two broken teeth and must be replaced.
…

B3. High speed intermediate pinion
HS intermediate pinion has dents on teeth that have been formed during disassembly. No cracks were found on inspection. Pinion has moderate micropitting on teeth and needs to be regrind.
…
B4. Upper low speed intermediate gear
Upper low speed intermediate gear has moderate micropitting on teeth and needs to be regrind.
…
B5. Upper low speed intermediate pinion
Upper low speed intermediate pinion has moderate micropitting on teeth and needs to be regrind.
…
B6. Lower low speed intermediate gear
Lower low speed intermediate gear has moderate micropitting on teeth and needs to be regrind.
…
B7. Lower low speed intermediate pinion
Lower low speed intermediate pinion has moderate micropitting on teeth and needs to be regrind.
…
B8. Low speed gear
Low speed gear has moderate micropitting on teeth and needs to be regrind.
…
B9. Low speed shaft
Low speed shaft has fretting corrosion inside tube and did not have Vestas quality approval.
…
C1. Cylindrical roller bearing NJ2220
High speed pinion generator side bearing NJ2220. Replace as a normal service procedure.

C2. Cylindrical roller bearing NJ2220
High speed pinion rotor side bearing NJ2220. Replace as a normal service procedure.

C3. Cylindrical roller bearing NU2228
High speed intermediate pinion generator side bearing NU2228. Replace as a normal service procedure.

C4. Cylindrical roller bearing NU330
High speed intermediate pinion generator side bearing NU330. Replace as a normal service procedure.

C5. Cylindrical roller bearing NU330
High speed intermediate pinion rotor side bearing NU330. Replace as a normal service procedure.

C6. Spherical roller bearing 22234
Upper low speed intermediate pinion generator side bearing 22234. Replace as a normal service procedure.

C7. Spherical roller bearing 22234
Upper low speed intermediate pinion rotor side bearing 22234. Replace as a normal service procedure.

C8. Spherical roller bearing 22234
Lower low speed intermediate pinion generator side bearing 22234. Replace as a normal service procedure.

C9. Spherical roller bearing 22338
Lower low speed intermediate pinon rotor side bearing 22338. Has severe spalling damage on inner race.

C10. Spherical thrust roller bearing 29415
Lower low speed intermediate pinion thrust bearing 29415. Replace as a normal service procedure.

C11. Spherical roller bearing 23152
Low speed shaft generator side bearing 23152. Replace as a normal service procedure.

C12. Spherical roller bearing 23972
Low speed shaft rotor side bearing 23972. Replace as a normal service procedure.
...
D1. Other components

FINDINGS			
Lubrication system	**Yes or part missing**	**No**	**Moventas recommendation / Remarks**
D1.1 Mechanical pump	x		Scratches. Replace as a normal service procedure.

..."

Forsikringsbetingelserne indeholder bl.a. følgende bestemmelser:

"Forsikringsvilkår – Vindmøller
...
5 Hvad er forsikringens omfang
5.1 Allrisk
Forsikringen dækker beskadigelse af den forsikrede vindmølle ved fysiske og uforudsete hændelser af en hvilken som helst årsag, inklusive dækning for 'indre beskadigelse i maskiner' med mindre andet fremgår af forsikringsaftalen.

Vindmøllen er forsikret så længe den er i driftsklar stand. Den betragtes som driftsklar, når den, efter færdigmontering på forsikringsstedet, er prøvekørt samt tilfredsstillende afleveret.

Forsikringen dækker tillige under udførelse af servicearbejder, rensning, vedligeholdelse og istandsættelse.
...
5.2 Forsikringen dækker ikke
5.2.1 Allrisk dækker ikke:
...
- skade, der alene rammer sliddele (f.eks. pakninger, slager, filtre, remme, bremseklodser, slæbekul), eller andre sådanne dele, som fra tid til anden normalt fordrer udskiftning,

...

- beskadigelse, der skyldes mangelfuld pasning eller ikke behørig vedligeholdelse, for så vidt dette kan lægges forsikringstageren eller andre, der er ansvarlige for vindmøllens drift, til last,

…

- slid, rust, tæring, pitting, afskalning, metaltræthed, revnedannelse og anden gradvis forringelse og/eller teknisk forringelse samt nedbrydning. Undtagelsen gælder kun den slidte eller på anden måde fejlbehæftede del, som ovenfor nævnt, der direkte rammes af skade, og ikke andre dele af vindmøllen, der beskadiges ved denne begivenhed, med mindre disse også ville være undtaget, som overfor nævnt."

Nævnet udtaler:

Klageren har den 12/4 2016 anmeldt, at der er sket skade på vindmøllens gearkasse, idet tænder på et tandhjul i gearet er knækket af. Gearkassen har herefter måttet udskiftes. Vindmøllen er efter det oplyste 20 år gammel. Selskabet har afvist dækning med henvisning til, at forsikringen ikke dækker slid og anden gradvis forringelse. Selskabet har anført, at der ikke er sket nogen pludselige følgeskader på vindmøllen i øvrigt, og at et gear med sådan alder og brug er udtjent.

I selskabets taksatorrapport af 20/5 2016 hedder det, at tænder på gearhjul i møllens gearkasse er knækket som følge af udmattelse og slid over tid. Producenten har monteret et ombytningsgear for at udbedre skaden. Det anføres, at det ved besigtigelsen kunne konstateres, at skaderne på gearet alene består i almindelig slid og udmattelse over tid.

Selskabet har indhentet "Inspection af Failure report" af 15/9 2016, der er udarbejdet efter, at gearkassen er blevet skilt ad for inspektion. Af rapporten fremgår blandt andet vedrørende gearkomponenten "High speed pinion" (B1): "Severe wear in generator side teeth due to misalignment of shaft". Vedrørende gearkomponenten "High speed intermediate gear" (B2) fremgår: "HS intermediate gear has two broken teeth and must be replaced". Af konklusionen fremgår: "Primary damage: Bearing bores worn due to spun bearings. Secondary damage: Severe wear on HS pinion teeth and two broken teeth on HS intermediate gear".

Efter en gennemgang af sagen lægger nævnet – blandt andet på baggrund af de fremlagte erklæringer – til grund, at skaden er forårsaget ved, at der over længere tid er sket slid i lejetil-

pasninger, at der er opstået et skævt træk, og at tandindgrebet i tandhjulet gradvist er blevet reduceret. Herved er tænderne til sidst knækket af tandhjulet som følge af den vedvarende belastning.

Nævnet finder, at de afknækkede tænder på gearets tandhjul på den baggrund må anses for en slidskade, der er opstået over længere tid. Klageren har ikke fremlagt eksterne, relevante udtalelser til støtte for en anden vurdering af den anmeldte skade. Det kan efter nævnets vurdering ikke føre til andet resultat, at der – som påpeget af klageren – i inspektionsrapporten af 15/9 2016 er sat kryds ved "No" vedrørende "Wear" på "High Speed Intermediate Gear", hvor tænderne er knækket af.

Nævnet finder herefter ikke at kunne kritisere, at selskabet har lagt til grund, at der er tale om slid og gradvis forringelse af de nu ødelagte komponenter i gearkassen, og at skaden derfor ikke er dækningsberettigende, jf. undtagelsen herom i forsikringsbetingelsernes punkt 5.2.1.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

_____

Klageren får ikke medhold.

Peter Thønnings